

Tot hoever gaat IPM? van doel naar plaagdierbeheersplan

Integrated Pest Management (IPM) wordt steeds belangrijker binnen het werkveld van de plaagdierbeheerser, maar er wordt op veel verschillende manieren invulling aan gegeven. De reden hiervoor is dat er veel verwarring bestaat rondom de inhoud van het begrip IPM. Elk kwartaal nemen we een ander aspect van IPM onder de loep. Vorige keer was de rol van de opdrachtgever en het doel aan de beurt. Dit keer de vertaalslag van dit doel naar een plaagdierbeheersplan.

Tekst: Erik van Gestel, KAD

Een realistisch doel

De telefoon gaat. Een mevrouw aan de andere kant van de lijn vertelt dat ze een rat in haar achtertuin heeft gezien. Ze geeft aan dat ze doodsbang is voor ratten en dat ze dit nooit meer wil meemaken. Het doel is dus bekend, namelijk nooit meer ratten, maar is dit ook haalbaar? Kun je hier een plaagdierbeheersplan voor opstellen? Uiteraard is dit mogelijk, maar de kosten voor de uitvoering van dit plan lopen in de vele miljoenen euro's. Je zult namelijk de gehele stad ratvrij moeten maken én houden om herhaling te voorkomen.

Hoewel het deze mevrouw als muziek in de oren zal klinken, is dit alles behalve een reële optie. Zeer waarschijnlijk heeft ze niet de vele miljoenen op haar bankrekening staan, om nog maar te zwijgen van alle onmogelijkheden bij de praktische uitvoering. Geen optie dus.

Verandert het doel?

Het klinkt misschien vreemd, maar nee. Ondanks alle onmogelijkheden in bovenstaand voorbeeld zal het doel van deze mevrouw waarschijnlijk niet veranderen. Haar angst voor de rat zal niet afnemen door de hoge kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van de plaagdierbeheersing. Ze zal nog steeds niet accepteren dat er ratten in haar achtertuin komen.

Toch kun je deze mevrouw prima vooruit helpen. In het voorbeeld van een ratvrije stad is de kans dat je een rat aantreft absoluut nul en daarmee wordt het doel bereikt. Wat nu als je de kans van aantreffen niet tot een absoluut nulpunt kunt terugbrengen, maar bijvoorbeeld naar een kans van eens per vijf of tien jaar? Dat kan waarschijnlijk wel worden gerealiseerd, met veel minder kosten.

Zou de betreffende dame daarmee akkoord kunnen gaan? Het doel verandert niet, alleen zal ze voor zichzelf moeten nagaan welke kans van optreden ze wil accepteren.

Risico-inventarisatie

Hoe bepaal je acceptatiegrenzen en wat is de rol van de plaagdierbeheerser hierin? Dit lijkt heel lastig, maar dat is het niet. Op het moment dat het doel van de opdrachtgever duidelijk is kun je een risico-inventarisatie maken. Dit is niets anders dan een grondige inspectie waarbij gekeken wordt naar (sporen van) plaagdieren en de mogelijkheden voor binnendringen, vestigen en ontwikkelen van plaagdieren.

Alle relevante aspecten verwerk je in het verslag van je risico-inventarisatie. Dit verslag vormt de basis voor je verdere gesprekken met je opdrachtgever. Accepteert de opdrachtgever geen enkel risico, dan zul je actie moeten ondernemen op elk punt van je risico-inventarisatie. In de praktijk leidt dit vaak tot hoge kosten of behoorlijke aanpassingen aan de bedrijfsvoering van de opdrachtgever. Hiertoe is hij meestal niet bereid. De opdrachtgever zal dus goed moeten gaan nadenken over welke risico's hij kan en wil lopen.

De professionele plaagdierbeheerser

Zoals de plaagdierbeheersers onder ons vrijwel dagelijks ervaren, hebben veel opdrachtgevers niet de kennis in huis om risico's met betrekking tot plaagdieren goed in te kunnen schatten. Hiervoor hebben zij de deskundige kennis van de plaagdierbeheerser nodig. Een goed uitgevoerde Plaagdier Risico Inventarisatie (PRI) en de advies- of afstemminggesprekken die daarop volgen, zijn cruciaal voor het slagen van plaagdierbeheersing volgens de IPM-aanpak. Vinden deze gesprekken niet plaats of wordt de risico-inventarisatie niet grondig genoeg uitgevoerd, dan ontbreekt de basis voor het plaagdierbeheersplan. Dit heeft tot gevolg dat er valse verwachtingen kunnen ontstaan over de te leveren diensten van de plaagdierbeheerser, met uiteindelijk misschien ontevreden opdrachtgevers als resultaat.

Hoe weeg je de risico's?

Het kan ontzettend lastig zijn om risico's te beoordelen. Wat doe je eerst en wat doe je niet? Om deze vragen te beantwoorden kun je de risico's het best opdelen in drie verschillende groepen, namelijk: externe risico's, eenvoudig te beheersen risico's en strategische risico's. De eerste groep risico's wordt veroorzaakt door externe factoren. Hier heb je weinig tot geen invloed op, dus daar steek je weinig tijd, geld en energie in. De tweede groep risico's zijn de risico's die op eenvoudige wijze te beperken zijn. De bijbehorende preventieve maatregelen kosten weinig tijd, geld en inspanning, dus deze risico's kun je snel en eenvoudig elimineren. Denk hierbij aan het dichtmaken van een klein gat in de muur, het plaatsen van een hor of het aanbrengen van een deurdranger.

De laatste groep, de strategische risico's, is de lastigste groep. Opdrachtgevers zullen bij deze risico's telkens een afweging moeten maken in hoeverre ze risico

willen of kunnen lopen. De maatregelen die nodig zijn om deze risico's in te perken kosten tijd, geld, of een andere investering zoals het aanpassen van je bedrijfsvoering, en je kunt je geld en tijd immers maar één keer uitgeven of inzetten.

De professionele plaagdierbeheerser kan op basis van zijn kennis samen met de opdrachtgever inschatten hoe groot de risico's zijn op het moment dat bepaalde preventieve maatregelen niet worden genomen. Dit is essentiële informatie die de opdrachtgever nodig heeft om zijn keuzes te kunnen maken.

De laatste stap: het plaagdierbeheersplan

Nadat alle risico's van de Plaagdier Risico Inventarisatie op deze wijze zijn besproken en zijn ingedeeld in de verschillende risicogroepen, kan het plaagdierbeheersplan worden opgesteld. Het mooie van deze werkwijze is dat er geen verwarring meer kan ontstaan over de te leveren diensten en over de beperkingen of diepgang hiervan.

Door de open communicatie zal de band tussen het plaagdierbeheersbedrijf en de opdrachtgever worden versterkt op basis van wederzijds vertrouwen. Er wordt

De professionele plaagdierbeheerser kan op basis van zijn kennis inschatten hoe groot de risico's zijn als bepaalde preventieve maatregelen niet worden genomen.

een echt samenwerkingsverband aangegaan en het wordt de opdrachtgever duidelijk waarom hij bepaalde zaken moet oppakken. Hij weet nu immers welke risico's hij loopt op het moment dat hij dit niet doet. De gehele inhoud van het plaagdierbeheersplan kan vervolgens worden afgestemd op de uitgangspunten van de risicoanalyse. Is de opdrachtgever bereid veel preventieve maatregelen te nemen (met andere woorden: hij verlaagt de risico's aanzienlijk), dan kun je met een lagere monitoringsfrequentie uit de voeten. Uiteraard geldt het omgekeerde ook: neemt de opdrachtgever geen of te weinig preventieve maatregelen, dan zul je zeer frequent moeten monitoren om eventuele plaagdieren snel te signaleren.

Diepgang

Tot hoever gaat IPM? Het antwoord is simpel: dat bepaalt de opdrachtgever. De opdrachtgever zal moeten aangeven welke risico's hij kan en wil lopen. De professionele plaagdierbeheerser kan hem helpen om de risico's reëel in te schatten. Het gevolg zal een plaagdierbeheersplan zijn dat in goed overleg is opgesteld, dat door beide partijen wordt gedragen en waarmee geen valse verwachtingen worden gecreëerd. Plaagdierbeheersing op basis van professionaliteit, samenwerking en inhoudelijke kennis. ●